

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa A.R.

przeciwko S. w L.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 10 stycznia 2024 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 29 czerwca 2022 r., sygn. akt III Pa 13/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

D.S.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2022 r. (sygn. akt III Pa 13/22) Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację powoda od wyroku z dnia 8 lutego 2022 r. (IV P 27/21) Sądu Rejonowego w Jarosławiu IV Wydział Pracy, w sprawie z powództwa A.R. przeciwko S. w L. o przywrócenie do pracy, którym to Sąd I instancji w punkcie I sentencji oddalił powództwo, w punkcie II sentencji zasądził od powoda A.R. na rzecz pozwanego S. w L. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zaś w punkcie III sentencji orzekł o przejęciu na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczonych kosztów.

Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wniosła strona powodowa, zaskarżając wyrok ten w całości, jednocześnie zarzucając rozstrzygnięciu, na podstawie art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na wynik sprawy:

a. art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez nieodniesienie się i pominięcie pierwszego zarzutu apelacyjnego (pkt 1a apelacji), stanowiącego w ocenie skarżącego najpoważniejszy zarzut wobec orzeczenia Sądu I instancji w postaci pominięcia oświadczenia dyrektora S. w L. z dnia 2 marca 2021 r., co doprowadziło do orzeczenia przez Sąd II instancji w granicach zarzutów apelacyjnych, jednakże z pominięciem najistotniejszego zarzutu skarżącego;

b. naruszenie art. 245 k.p.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez odmowę mocy dowodowej przez Sąd I instancji i pominięcie przez Sąd II instancji dowodu z dokumentu prywatnego w postaci wiążącego oświadczenia dyrektora S. w L. z dnia 2 marca 2021 r. stanowiącego stanowisko S. w L. przed Rzecznikiem Praw Pacjenta, który podważał przyczyny uzasadniające wypowiedzenie umowy o pracę skarżącemu;

c. art. 382 k.p.c. poprzez pominięcie części zebranego materiału dowodowego;

d. art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez istnienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wewnętrznych sprzeczności co do ustaleń faktycznych w zakresie:

- przyczyn sytuacji z dnia 14 stycznia stanowiącej formalną przyczynę wypowiedzenia A.R. umowy o pracę pomiędzy oświadczeniem dyrektora S. z dnia 2 marca 2021 r., stanowiącego odpowiedź do Rzecznika Praw Pacjenta, a uzasadnieniem wypowiedzenia przez S. umowy o pracę skarżącemu z dnia 24 lutego 2021 r. oraz stanowiska pozwanego ujawnionego na rozprawie w dniu 8 lutego 2022 r., polegające na tym, że Sąd II instancji nie dostrzegł sprzeczności pomiędzy oświadczeniem dyrektora S., a uzasadnieniem przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę skarżącemu oraz stanowiskiem pozwanego na rozprawie w dniu 8 lutego 2022 r.;

- nieodniesienia się przez Sąd II instancji do zeznań świadka J.C., które podważały okoliczność niepowiadomienia lekarza dyżurującego o przybyciu pacjenta R.F. (pkt b) uzasadnienia przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę z dnia 24 lutego 2021 r. oraz stan i pilność udzielenia pomocy pacjentowi.

Wobec ww. zarzucanych naruszeń prawa, skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Przemyślu do ponownego rozpoznania;

2. ewentualnie, w razie nieuwzględnienia zarzutów naruszenia przepisów postępowania i uznania, że podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona, o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie wypowiedzenia umowy o pracę z dnia 24 lutego 2021 r. za bezskuteczne i przywrócenie skarżącego do pracy na dotychczasowych warunkach pracy oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy za pełen miesiąc w wysokości 3.370,00 zł i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za pierwszą i drugą instancję zgodnie z przedłożonym przez pełnomocnika zestawieniem kosztów znajdującym się w aktach postępowania;

3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według zestawienia kosztów.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność.

W ocenie strony wnoszącej skargę kasacyjną Sąd Apelacyjny pominął część zebranego materiału, który miał istotne znaczenie dla rozpoznania niniejszej sprawy, co stanowi jaskrawe naruszenie art. 382 k.p.c. Sąd Okręgowy w Przemyślu uznał, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę przez pozwanego było uzasadnione. Sąd pominął jednak część zarzutów apelacyjnych, dotyczących naruszenia prawa procesowego, do których był obowiązany się odnieść. Szczególnie jaskrawe jest nieodniesienie się do zarzutu w przedmiocie pominięcia oświadczenia dyrektora S. w L. skierowanego do Rzecznika Praw Pacjenta, przedstawiających poczynione ustalenia co do przyczyn i przebiegu zdarzenia z dnia 14 stycznia 2021 r. Brak odniesienia się do przedmiotowego oświadczenia przez Sąd I i II instancji prowadzi zdaniem skarżącego do konkluzji, że nie przeprowadzono w ogóle dowodu z tego dokumentu.

Ponadto, skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje, że A.R. przedstawił w sprawie dowody, które świadczą o bezzasadności wypowiedzenia mu umowy o pracę w trybie art. 30 § 4 k.p. przez S. w L. Przede

wszystkim istotna jest zmienność stanowiska pozwanego w przedmiocie przyczyn zdarzenia z dnia 14 stycznia 2021 r. Autor skargi kasacyjnej wskazuje, że przyczynami wypowiedzenia umowy A.R. przez pracodawcę wskazaną w uzasadnieniu wypowiedzenia umowy o pracę z dnia 24 lutego 2021 r. było:

a) nieprzyjęcie podczas pełnienia dyżuru w dniu 14 stycznia 2021 r. w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym S. w L. pacjenta R.F., który razem ze swoim synem M.F. zgłosili się z podejrzeniem zakażenia COVID u R.F., który skarżył się na osłabienie, duszności, kaszel, drgawki, które uprawdopodobniały zakażenie COVID;

b) niepowiadomienie jako pielęgniarz pełniący dyżur w dniu 14 stycznia 2021 r. lekarza dyżurującego w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym S. w L. o przybyciu pacjenta R.F., który zgłosił się do S. w L. skarżąc się na osłabienie, duszności, kaszel, drgawki, które uprawdopodobniały zakażenie COVID;

c) odesłanie syna pacjenta R.F. – M.F., w dniu 14 stycznia 2021 r., którzy przebywali przed wejściem do budynku SOR S. w L., aby wezwał Pogotowie Ratunkowe, które udzieli pomocy medycznej R.F., który zgłaszał osłabienie, duszności, kaszel, drgawki, które uprawdopodobniały zakażenie COVID.

Tymczasem w oświadczeniu z dnia 2 marca 2021 r. dyrektor S. w L. jako przyczynę zdarzenia wskazano „zaburzenie komunikacji werbalnej w rozmowie pomiędzy jednym z pracowników, a synem R.F., M.F.”. Należy podkreślić, że oświadczenie dyrektora S. w L. jest dokumentem prywatnym stanowiącym dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Z uwagi na powyższe, zdaniem skarżącego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest umotywowany i jednoznacznie wskazuje na jej oczywistość.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o jej oddalenie, rozpoznanie skargi na posiedzeniu niejawnym, ponieważ w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne (zaznaczyć jednak należy, że jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność), a za rozpoznaniem skargi na rozprawie nie przemawiała inne względy oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione.

Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na przesłance jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Strona skarżąca, wskazując na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, nie uzasadniła swojego stanowiska w tym zakresie w sposób przekonujący. Tymczasem w motywach wniosku opartego na tej właśnie przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi

wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). W niniejszej sprawie strona skarżąca nie wykazała istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu. Jej zdaniem Sąd Apelacyjny pominął część zebranego materiału, który miał istotne znaczenie dla rozpoznania niniejszej sprawy, co stanowi jaskrawe naruszenie art. 382 k.p.c. Pamiętać jednak należy, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Oznacza to niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku Sądu II instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2022 r., I CSK 664/22, Legalis nr 2739699 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2023 r., II PSK 58/22, Legalis nr 2909745).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie zasądził na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego bowiem jej pełnomocnik, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego jedynie w przypadku oddalenia skargi kasacyjnej.

D.S.

